

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok -- 4 koruny -- hal. Na pol roka -- 2 " -- " Na štvrt' roka -- 1 " -- " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Za vydanie zodpovedný JÁN MOLNÁR, prälát</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpáť nedávajú.</p>
--	--	---

Vstal z mŕtvých.

Tieto aj v terajších krušných časoch radostné slová ozývajú sa prítomne po celom svete kresťanskom. Kristus Pán vstal z mŕtvých! Zlosť neveriaceho židovstva nevládala zvíťaziť nad nebeskou pravdou. Syn Boží premohol smrť a diabla. Jeho otvorený hrob, z ktorého anjel v rúchu bielom ako sneh, na usvite veľkonočnej nedele nábožným ženám zvestoval: «On vstal, niet ho tu!» nepodvratným svedectvom je toho, že pravda zvíťaziť musí.

Nezklatná viera v isté víťazstvo pravdy, našich hrdinských bratov už cez dva roky oduševňuje na bojištiach proti nepriateľom pravdy, akú ukrižovaný Spasiteľ z nebies na zem doniesol, za ktorú zomrel na dreve kríža a presvätú krv svoju vycedil do poslednej kvapky. Tejto pravdy osvedčení nepriatelia sú rozkolníci Rus, Angličan, kráľovrah Srb ako aj zradca Krista Pána Francúz a vierolomný Talian. Toto sú nesvedomití pôvodcovia hroznej svetovej vojny a krveprelievania, akého ešte nikdy nebolo na tomto svete. Pevná viera v pomoc božskú, presvedčenie, že bojujú za pravdu, našich zmužilých bratov a verných spojencov viedla ku víťazstvu.

Rus millionami jeho polodivých mužíkov zaplavil chcel našu vlasť, aby dľa jeho obyčaje zničil všetko čo najde, pošpinil nevinnosť žien a dievok, zbúral nám školy a kostoly, tisíce a tisíce odviekol do sibírskeho zajatia; ačpráve jeho útokom padly v obeť tisíce mladistvých životov našich hrdinských bratov, pravda predsa zvíťazila, pri Gorliciach zmarily sa neslýchané útoky rozkolníka Rusa. Halič okrem úzkeho

pásku na východe je oslobodená, do našich rúk dostala sa pekná a úrodná čiastka ruského Poľska. Rozkolník Rus spustošiť chcel Uhorsko, ako známu komoru potravných článkov pre celú Europu, rozdrobiť zamýšľal celú uhorsko-rakúsku monarchiu, sám ale utratil Poľsko a najužitočnejšie jeho provincie až po more baltické. Toto je prst Boží! Takto víťazí pravda!

Rozkolník Angličan peniazmi a zbraňou pomáha Rusovi; opierajúc sa na jeho obrovskú moc námornú, vyhladovať chcel tak Nemecko, ako aj nás. Čo sa ale stalo? Obchodné lode a obrnené križiaky anglické, v nesčíselnom počte na dno mora každodenne ponorujú podmorské lode Nemecka; pobrežia, fabričné osady ba i hlavné mesto Anglicka Londýn, strachom a hrúzou naplňujú návštevy nemeckých vzducholodí. Po potupnom utiahnutí sa od Dardanell, Anglicko minule zas citlivú porážku utrpelo v Mezopotámii. To je tiež víťazstvo pravdy. Iskra nádeje k očakávaniu, svetu prepotrebného stáleho pokoja.

Zradca Krista Pána Francúz, keď katolícku cirkev najprv obral o všetky jej majetky, keď na licitáciach popredal kostoly s celým zariadením, z krajiny povyháňal mníchov a mníšky, shahal všetky katolícke školy a nemocnice, konečne na front ako obecných vojakov poslal viacerých biskupov a nesčíselných katolíckych farárov a duchovných: utratil najbohatšiu čiastku severného Francúzska, viac millionov vojska v mŕtvých, ranených a zajatcoch a celú krajinu vystavil nevyslovnej hrúze, neistote a biede. Božské mlyny melú pomaly, lež iste. Porážka a poníženie Francúzov, podobne je víťazstvo pravdy.

Zákernický Talian od počiatku svojho jestvovania, keď po ozbjani cirkevného štátu a uponižení miestodržiteľa Krista Pána svätého otca pápeža, usalašil sa ako kráľovstvo, všetko čím vládze ďakovať musí uhorsko-rakúskej monarchii, cez mnohé desaťročia pretvaroval sa ako náš spojenec, konečne ale zavedený Angličanom a Francúzom deliť sa chcel v rozdrobení našej monarchie. Zákernícke snahy svoje ale veľmi draho musí platiť na frontoch pri Isonze, Doberdovskej planine a na tyrolskej hranici. Státisíce alpinov a versaglierov ležia pochované pred zákopami, ochrannými bralami a prekážkami našich hrdinských čiat, v celom taliansku ale panuje hlad a bieda, všetky mestá preplnené sú nemocnicami zmrzliakov a ranených. Ľud sa búri. Či to neni prst Boží a znakom víťazstva pravdy?

Srbi zavraždili najprv vlastného zákonného kráľa, potom nášho dediča trónu i s manželkou a strojili sa rozkusovať uhorsko-rakúsku monarchiu. Neminul ich ale zaslúžený trest Boží. Celé Srbsko aj s Čiernou Horou nachodia sa v našich rukách. Kráľici týchto krajíniek z milosti ich patrónov musia jesť chlieb vyhnanstva, zbytky ich nekdy chýrnej armády stroja sa poslať do Francúzska ku Verdunu, aby tam v zákopách vykrvácaly, trafené gulami Nemcov. Spravedlivý Boh, takto pokutuje kráľovrahov. Aj to je víťazstvo pravdy!

Kristus Pán vstal z mŕtvých! Večná pravda zvíťazila a zvíťazí po všetky časy. Za víťazstvo pravdy naši hrdinskí bratia bojujú na frontoch. Pri otvorenom hrobe Krista Pána modlíme sa za nich, aby živým udelil Boh víťazstvo, mŕtvým radostného zmrtvých vstania, celému svetu ale stáleho pokoja! Alleluja!

Vzkriesenie.

Ukojená je zase túžba po jari, utišená jarná nádej. Lúka býva zelená, les živý. Preto raduje sa škovránok a s ním srdce ľudské. Predsa prebudenie prírody a zasvietenie jarného slnka je často žalostné, najmä pre staršieho pútnika tejto zeme, veď putuje k večeru do hrobu. Počuj, z veže volá hlas do doliny: «Vstal!» Kresťan z hlbokosti srdca s veriacou dôverou spieva zmrtvýchvstalému svoje Alleluja. Nie smrť povedala posledné slovo, lež život. Vzdor umretiu zneje teraz heslo kresťana: Nesmrteľný život dá ti, ktorý ťa stvoril! Alleluja!

Šťastlivá je tá katolícka obec, v ktorej táto viera ako drahé dedičstvo rodičov ďalej žije s pokolena na pokolenie. Viera v zmrtvýchvstanie Ukrižovaného a naše zmrtvýchvstanie je víťazstvom, ktoré premáha svet, je kotvou v utrpení, je hviezdou smrti. Ale niektorí synovia katolíckej vlasti, ktorí jednúc spievali Synu Dávidovmu «Hosanna», zanechali vo svete víťaznú zástavu Spasiteľa. Preč je veľkonočná a veľkonočné zmrtvýchvstanie, ostávajú v smrti. Vo veľkých mestách a priemyselných strediskách ostali vlašnými, obcovanie s vieronepriateľskými kamarátmi, čítanie beznábožných novín a spisov, nezdar v podujatiach, nešťastie v rodine zničily katolícku vieru a život. Im zvonja darobne zvony na Veľkú noc, veľkolepý spev ich nepovzbudzuje, ba aj Duchu sv. sa vzpierajú. Týchto poblúdených zobudiť z hrobu hriechov a priviesť ich k víťaziteľovi z Golgoty duchovný pastier nešetří žiadnej práce, najmä vo veľkonočné sviatky. Ale často býva všetko namáhanie kňaza darobné. A keď pominula Veľká noc bez duševného zmrtvýchvstania, vtedy návrat a obrátenie je vždy ťažším a ťažším. Pre mnohých farárov je koniec veľkonočného sv. prijímania veľmi smutný a horký. Iba jeden alebo druhý z odomrelých zase ožil, kým druhí zahynuli.

Drahý čitateľu, žatva je veľká, ale robotníkov je málo, maj poľutovanie s úbohými! Čo sa tvojmu farárovi a jeho spolupracovníkom nepodari, často tebe je možné. S Bohom len započni. Keby sv. Štefan, mučeník nebol sa modhl, Cirkev nemala by Pavla. Modlitbe ďakuje sv. Monika znovonarodenie svojho dieťaťa. Hľad na tvár zomierajúcemu Vykupiteľovi a odhodlaj sa každý deň pomodliť jeden Otčenáš za obrátenie hriešnikov. Potom navštív svojho kamaráta, upomeň ho na jeho predošlé pokojné dni, hovor mu o večnosti, zaveď ho na kázeň, k službám božím. Bás jak dlko trvá zima, predsa jar len prísť musí.

Jak nejedna duša by bola zachránená, keby sa našiel volakto z blížnych, ktorý by chcel niečo činiť pre jej spasenie. Nenechaj vikov v ovčej koži pokojne vraždiť a páliť, horli pre Boha a pre jeho kráľovstvo, ako horlia oni pre satanáša. Povinnosťou kresťana je napomínať hriešnika, spolu povinnosťou povďačnosti. Všetok dlh som ti odpustil, či teda nemáš sa slutovať nad svojimi spolubratmi? A odplata takého namáhania: Bratia moji, ak jeden z vás zblúdil s cesty pravdy a dovedol si ho zpiatky, nech vie, kto jedného hriešnika nazpät dovedie s jeho blúdných ciest, že oslobodil dušu svoju od smrti a prikryl množstvo hriechov. Tam hore však v nebi bude viac radosti nad jedným hriešnikom, ktorý pokánie čini, než nad deväťdesiat spravodlivými, ktorí nepotrebujú pokánia.

Pán Boh pomáhaj ku zbudeniu hriešnikov!

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Talianom.

O udalostach na talianskom bojišti hlavný válečný stán uhorsko-rakúsky vydal nasledovné úradné zprávy:

8. apríla. Na Doberdovskej planine nepriateľa dnes v noci odohňali sme z niekoľko jeho napred potisknutých útočivých zákop. Aj od Mrzlého Vrchu na juh naše vojská dobyli jednu taliansku posíciu a tu zajali 42 Talianov a ukoristili jednu strojovú pušku.

Na tyrolskom fronte talianske delostrelectvo na viac odsekoch, zvlášte ale na naše posície od Rivy na západ žive páliło. Jedno nepriateľské oddelenie, ktoré sa usalašilo v jednej našej útočivej zákope na južnom svahu Roccecy, protiútokom sme odohňali odtiaľ. Počet z príležitosti očistenia Rauchkofla dovedených zajatcov zvýšil sa na 3 dôstojníkov a 150 mužov. Všetci ostatní tam bojujúci Taliani v ručnom zápase padli.

Včera na úsvite naše zo suchozemných a námorných lietadiel pozostávajúce roje jasne s poznateľným výsledkom bombardovali nádražia Casarse a San Giorgio di Nogara. Zpomedi hrdinských letúňov, ktorí sa cieľom hádzania bomb nízko spustili, traja sa nevrátili.

9. apríla. Miestami bol živý delostrelecký boj, ináče spomenutia hodné boje neboly.

10. apríla. V gorickom grófstve nepriateľské delostrelectvo držalo pod palbou obce za našim frontom. Jedno lietadlo systému Caproni z príležitosti sletenia pri Lucinice palba našich kanónov zničila.

Na ostatných časťach frontu obvyklý delostrelecký boj trvá ďalej. V údolí Sugana Taliani kanónovou palbou podpálili Caldonazzo. Na Rivu niekoľko letúňov hodilo bomby. Pozdĺž cesty Tonale nepriateľovi od Perone na juh podarilo sa usalašiť sa v niekoľkých našich napred potisknutých zákopách.

11. apríla. Na jednotlivých odsekoch frontu delostrelecká palba stala sa živšou. Nepriateľ dľa plánu strieľal na obce za našim frontom. Tak na Prímorí Duino, východná časť Gorice, sv.-peterská nemocnica a viac iných obcí gorického grófstva, v Korutánsku St. Kathrein a Uggowitz (v údolí Canale), v Tyrolsku Levico a Rovereto stály pod ťažkou palbou. Pri Rive boje trvajú ďalej.

12. apríla. Na jednotlivých miestach frontu živšia kanonáda trvá ďalej.

Pri Rive nepriateľa, ktorý sa v zákopách a pri jednom ochrannom múre od Sperone na juh usalašil, z týchto posícií sme zase odohňali. *S týmto sme taliansky útok úplne odrazili.*

13. apríla. Delostrelecká palba na početných miestach frontu so zamieňavou silou trvá. Pozdĺž cesty Tonale sú opäť boje.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

O udalostach západného bojišta proti Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

8. apríla. Na ľavom brehu rieky Maas Slezáci a Bavoráci od Haucourta na juh *útokom dobyli dva silné francúzske oporné body* a na chrbte vršku Termita v šírke asi dvoch kilometrov zaujali posíciu nepriateľa. Jedon dnes ráno pokúsený protiútok sa celkom zmaril. Naše ztraty sú nepatrné; ztraty nepriateľa, aj následkom podvodného držania sa jednotlivcov, zvlášte ťažké. Krem toho 15 dôstojníkov a 699 mužov, medzi nimi početných rekrútov ročníka 1916. neranených sme zajali.

Na výšinách od Maasu na východ a na rovine Woevre delostrelectvo oboch stránok bolo veľmi činné.

Na Hilsenfirste (od Sondernachu na juh vo Vogézocho) jedno menšie nemecké oddelenie vtrhlo do jednej napred potisknutej francúzskej posície, z mužstva, ktoré posíciu držalo obsadenú, 21 zajalo, ostatní v boji padli. *Nepriateľské zákopy sme rozhodili.*

9. apríla. Na západnom bojišti polozenie je vo všeobecnosti nezmenené.

10. apríla. Naše čaty v jamových posíciach, zaujatých od St. Eloi na juh, úplne odrazily pokusy nepriateľských oddelení s ručnými granátmi o zpätzaujatie. Medzi kanálom La Basée a Arrasom podkopový boj v posledné dni stal sa opäť živším.

Na západnom brehu rieky Maas Béthincourt a odtiaľ na juhozápad ležiace a práve tak *silne vybudované oporné body Alsace a Lorraine odtali sme od francúzskeho frontu.* Nepriateľ rýchlym cúvnutím usiloval sa ujsť z nebezpečia, ale Slezáci zastavili mu cestu, *tak že Francúzi tu krem svojich ťažkých, krvavých ztrát v neranených zajatcoch 14 dôstojníkov a okruhlým počtom 700 mužov, ďalej dva kanóny a trinásť strojových pušiek utratili.*

V tom istom čase na rozličných bodoch frontu, tak od dediny Avacourt bezprostredne na sever a od Bois de Corbeaux na juh očistili sme od nepriateľa pre nás nepriležité ochranné diela, opevnené domy a úkryty.

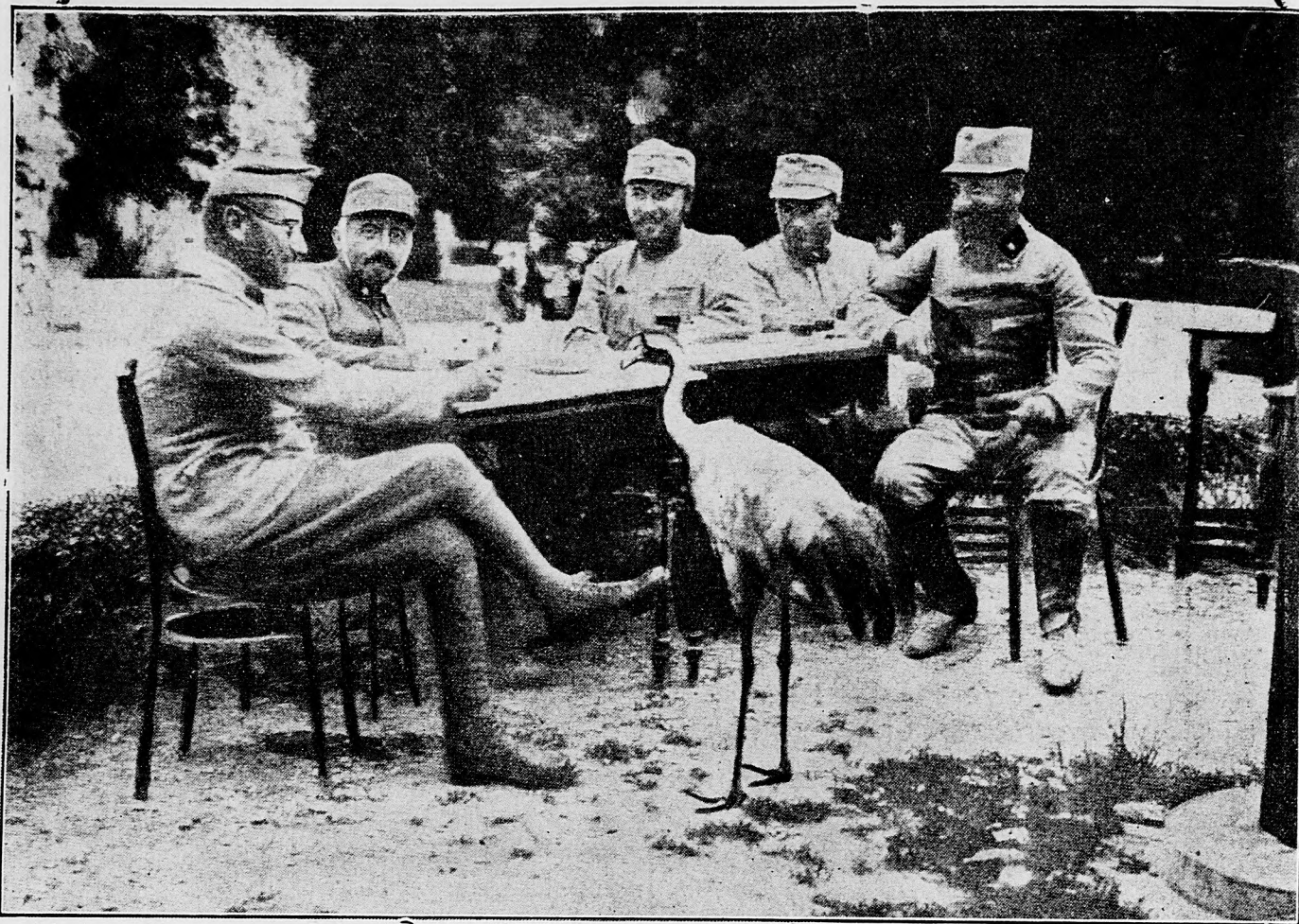
Pri týchto osobite stojacich podujatiach tiež sa podarilo zapríčiniť vážne škody Francúzom, ktorí mimo toho v zajatcoch *utratili viac dôstojníkov a 276 mužov.*

Od rieky Maas na pravo podobne sme očistili od nepriateľa jednu prietrhlinu na juhozápadnom kraji chrbta vrchu Poivre. Tu 3 dôstojníci a 184 mužov, ako aj válečný materiál ostal v našich rukách.

Ďalej na východ a na rovine Woevre bol len delostrelecký boj.

Od Damloupa na juhovýchod a od Chateau Salinsu na severovýchod v povetnom boji sostrelili sme po jednom francúzskom lietadle. Spozorovali sme, že jedno lietadlo v dedine Loos a jedno aj v hore Caillette sa *srútilo.*

**Krestania katolíci, organizujte Kato-
lickú Ludovú Jednotu!**

Skrotený bociaň na bojišti pýta jest od dôstojníkov.

11. apríla. Angličania značne zvýšiac svoju delostreleckú činnosť, behom noci od St. Eloi na juh urobili proti nám ručnými granátmi silný útok, ktorý sa pred našou predkopovou pozíciou zmaril. *Postícia v celej jej šírke je pevne v našej moci.*

V Argonnách pri La Fille Morte a ďalej od Vauquoisu na východ Francúzi s viac výbuchmi len seba samým zapríčinili škodu.

Na oboch brehoch rieky Maas bojovná činnosť aj včera bola veľmi živá. Od potoka Forges na juh, medzi Haucourtom a Bethincourtom protiútoky urobené na francúzske pozície, ktoré sme dobyli, *pre nepriateľa skončili sa s veľkou ztrátou. Počet neranených zajatcov s 12 dôstojníkmi a 549 mužmi tu zvýšil sa na 36 dôstojníkov a 4231 mužov. Korisť ale na dva kanóny a na 22 strojových pušiek.*

Od Bois de Corbaneus na juh počas zaujatia ďalších opevnených domov dnes v noci dovezli sme 222 zajatcov a ukoristili sme jednu strojovú pušku.

Protiútoky, ktoré nepriateľ urobil zo smeru Chatacourta, v našej bočnej účinlivej palbe z východného brehu sa zmarily.

Na pravom brehu rieky Maas nepriateľ sa márne pokúsil, aby si zpätzadovážil územie, ktoré na juhozápadnom kraji výšiny Cote du Poivre utratil. Od pevnosti Douaumont na juhozápad nepriateľ prinútený bol

prepustiť ďalšie ochranné diela, z ktorých sme niekoľko zajatcov dovedli a tri strojové pušky ukoristili.

Naše obranné kanóny od Yperna na juhovýchod sostrelily dve nepriateľské lietadlá.

12. apríla. Pri Laboiselle (od Alberta na severovýchod) jedno menšie nemecké oddelenie z nočného podujatia, ktoré urobilo na anglickú pozíciu, bez ztráty vrátilo sa s 29 válečnými zajatcami a s jednou strojovou puškou.

Od rieky Maas na západ Francúzi márne napádali naše pozície od Avocourta na severovýchod, ináč obmedzovali sa na živú palbu svojho delostrelectva.

Na východnom brehu Maasu tri s najprudšou strelbou pripravené protiútoky na chrbte vrchu Poivre nepriateľovi zapríčinily veľkú ztratu, ale osohu mu nezabezpečily. Čatám, ktoré sa pohly k útoku dvakrát, nepodarilo sa prejsť ani za kruh našej záverečnej palby; protiútok v blízkosti našich prekážok v palbe našich strojových pušiek sa úplne rozpadol.

V hore Caillette, napriek húževnatej obrane, z kroka na krok získali sme trochu priestoru.

V povetnom boji jedno francúzske prenasledujúce lietadlo pri Orbesi (na rovine Woevre) sme sostrelili.

13 apríla. Pre okolnosti pozorovaniu zväčša nepriaznivé včera vo všeobecnosti nemohla sa vyvinúť značnejšia válečná činnosť.

Na oboch brehoch rieky Maas, na rovine Woevre a na cote (výšina), rozprestierajúcej sa od Verduna na juhovýchod, činnosť delostrelectiev predsa ostala živou.

Od Alberta na juhovýchod jedna nemecká patrola v streleckej zákope Angličanov zajala 17 ľudí.

Plynový útok Francúzov na okolí Puisaleine, od Compiegne na severovýchod, bol bezvýsledný.

Vojna proti Rusom.

O udalostach bojišta proti Rusom a na Balkáne hlavný válečný stán uhorsko-rakúsky vydal nasledovné úradné zprávy:

8. apríla. *Ruské a juhovýchodné bojište*: Niet významnejšej udalosti.

9. apríla. *Ruské a juhovýchodné bojište*: Položenie je nezmenené.

10. apríla. *Ruské a juhovýchodné bojište*: Položenie je nezmenené.

11. apríla. *Ruské a juhovýchodné bojište*: Zvláštnejšej udalosti nebolo.

12. apríla. *Ruské a juhovýchodné bojište*: Významnejšej udalosti sa nestalo. — 13. apríla. Položenie je aj teraz nezmenené.

Nemecko-ruská vojna.

O udalostach bojišta proti Rusom a na Balkáne hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

8. apríla. *Ruské bojište*: Útoky Rusov aj včera obmedzovaly sa na úzky odsek frontu od Naročského jazera na juh a ľahkým spôsobom sme ich odrazili.

Balkánske bojište: Novšej udalosti sa nestalo.

9. apríla. *Východné a balkánske bojište*: Položenie je vo všeobecnosti nezmenené.

10. apríla. *Východné a balkánske bojište*: Zvlášte významnej udalosti sa nestalo.

11. apríla. *Východné a balkánske bojište*: Položenie je vo všeobecnosti nezmenené.

12. apríla. *Východné bojište*: Pri Garbunovke (od Dvinska na severozápad) odrazili sme nočný útok viac ruských stotín.

Balkánske bojište: Novšej udalosti sa nestalo.

13. apríla. *Východné bojište*: Od Naročského jazera na juh ruská delostrelecká palba včera popoludní očividome zosilnela. Od Baranovičov na východ naše popredné stráže odrazily nápady nepriateľských oddelení.

Balkánske bojište: Významnej udalosti nebolo.

Nemeckí vojaci dohán kupujú od srbských kupcov.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

O udalostach bojišta proti Rusom, Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán turecký vydal nasledovné úradné zprávy:

7. apríla. *Mezopotámsky front*: Nestalo sa žiadnej významnej udalosti.

Kaukazský front: Na rozličných odsekoch byly nepatrné boje medzi výskumnými čatami. V jednom z týchto bojov 70 Rusov sme zajali.

Dardanellský front: Keď 4. apríla osem nepriateľských lietadiel preletelo nad ostrovom Gallipoli, kapitán Buddicke na lietadle pustil sa s nimi do boja a počas boja vo výške Kumbery jedno nepriateľské lietadlo spadlo a naskutku zmizlo vo vlnách. Na pomoc ta pribehnúvšie nepriateľské torpedové lode lietadlo nenasly.

8. apríla. *Mezopotámsky front*: V bojoch svedených 6. a 7. apríla, ktoré sa od nášho hlavného odseku Felahia na 4 kilometre východne v zákopoch našej napred potisknutej čiary odohraly, ktoré zákopy držaly obsadené naše letúnske oddelenia, nepriateľ utratil 1500 mužov. Zajali sme aj niekoľko mužov a sostrelili sme jedno lietadlo. Naša ztrata je menej značná.

Kaukazský front: V centre prevrapujúci nočný

Pflanzler-Baltin, veliteľ bukovinskej armády.

útok, o ktorý sa nepriateľ pokúsil, následkom nášho protiútoku sa zmaril. Po viac hodín trvajúcim beji nepriateľa sme celkom vyhnali z pozície, ktorú predtým držal obsadenú.

Udalosti na mori: Pozdĺž smyrnanského brehu, od Vurly na severozápad, nepriateľ na okolie Karads-Burnu vystrelil bez účinku 25 granátov. Naše delostrelectvo odpovedalo na palbu, trikrát trafilo monitor, pre ktorý bolo odkázané na nečinnosť. Monitor druhý na pomoc pribehnúvší monitor, zavliekol na otvorené more.

Mezopotámsky front: Žiadnej zmeny niet. Jednu nepriateľskú kanónovú korvetu delostreľbou sme porúchali. Korvetu, na ktorej sa stal výbuch, jeden monitor odviekol vo východnom smere. Od Korny na západ naše čaty srazily sa s napred potisknutými nepriateľskými strážnymi čatami. Angličania utratili 5 mrtvých a jedného raneného dôstojníka. Telefonovú sieť nepriateľa na tomto okolí sme zničili.

Kaukazský front: Významnejšej udalosti nebolo.

Udalosti na mori. Dňa 8. apríla naše delostrelectvo prinútilo cúvnuť jedon nepriateľský križiak, ktorý sa blížil ku Kemikli Limanu a niekoľkokrát vystrelil. Nad Gallipolským polostrovom zjavy sa dve nepriateľské lietadlá, ale akonáhle sa ukázal jedon náš válečný lietací stroj, odletely ku Imbrosu.

10. apríla. Na rozličných frontoch významnej udalosti nebolo.

11. apríla. *Mezopotámsky front*: Angličania pri Felahie zase utrpeli krvavú porážku, v ktorej utratili vyše 3000 mrtvých a v zajatcoch jedoného dôstojníka a niekoľko mužov.

Dňa 9. apríla rano nepriateľ po delostreleckej príprave, ktorá trvala za poldruhej hodiny, z brehu Tigrida s celou svojou válečnou silou urobil útok proti našim posíciám pri Felahie. Bitka trvala za 6 hodín. Z počiatku nepriateľovi za cenu jeho obrovskej ztraty podarilo sa vniknúť do jednej časte našich streleckých zákop, ale naše hrdinské vojská vrhly sa na nepriateľa a tak tých, ktorí vnikli do našich zákop, jako aj tých, ktorí im pribehli na pomoc, zahnali zpät do ich starých zákop.

V deň bitky večer v jednej časti našich streleckých zákop a pred nimi spočítali sme vyše 3000 mrtvých nepriateľských vojakov.

Zajateci rozprávajú, že zpomedi nepriateľských čiat v tejto bitke najťažšiu ztratu utrpela 13. anglická divisia, ktorá je sostavená výlučne z Angličanov a ktorá svojho času pri Dardanellách bojovala, v novšom čase ale dostala sa na mezopotámsky front.

Naše čaty v bojoch 5. a 6. apríla, ako aj v bitke 9. apríla páru nemajúcou hrdinskosťou bojovaly a svoje válečné dejiny rozmnožily novším listom slávy.

12. apríla. *Mezopotámsky front*: Nebolo zmeny. Z perských bojovníkov a tureckých oddelení utvorené vojsko dňa 8. apríla ráno pri Saudšbulaku a na okolí napadlo ruskú jazdu v sile asi troch plukov a prinútilo ju utiahnuť sa ku Urmii.

Kaukazský front: Odhliadnuc od srážok patrol nič významnejšieho sa nestalo. Niekoľko nepriateľských torpedových lodí, ktoré sme zbadali na vodách Smyrny, naše delostrelectvo odohnalo. Jednu strážnu loď, ktorú sme zbadali vo výške Česme, trafil jedon náboj nášho delostrelectva. Dňa 9. apríla lúpežníci, ktorí boli prišli na štyroch veľkých koráboch, pri Kalamake (od Kus Adasi na západ) chceli vysadnúť na breh, ale naše pobrežné stráže vzaly ich hneď pod palbu, načo náhle ušli na svoje lode a odišli.

Hollandsko a vojna.

Zasadnutie prvej komory.

Hága, 12. apríla. Prvá komora včera na poludnie vydržovala verejné zasadnutie. Na návrh dra Kuypera a jeho deväť prívržencov uzavreli, že požiadajú vládu, aby zopakovala svoje osvedčenie, ktoré minulý utorok bola učinila na tajnom zasadnutí druhej komory.

Dr. Kuyper vyhlásil, že osvedčenia vojnu vedúcich stránok urobili uspokojujúci dojem a vyslovil svoje uznanie za vystúpenia vlády. Prízvukoval, že prvá komora má právo k tomu, aby tak zachádzala s ňou ako s druhou komorou, ináč táto nemohla by si utvoriť rozsudok o poriadkoch vlády, kdežto tu je reč o medzinárodných otázkach a vláda vyhlásila, že dostala do rúk také dáta, na základe ktorých treba sa obávať, že Hollandsku hroziace nebezpečie vzrastá.

Ministerský predseda Cort van der Linden vyhlásil, že vláda je náklonná na tajnom zasadnutí aj prvú komoru informovať.

Prvá komora potom vydržovala tajné zasadnutie, ktoré trvalo za štvrt hodiny. Komora sa potom do 25. apríla odročila.

Nariadenie hollandského ministra vojny.

Berlin, 13. apríla. Dľa amsterdamského telegramu «Neue Züricher Zeitung»-u hollandský minister vojenských záležitostí vydal novšie nariadenie, dľa ktorého dôstojníci a vojaci okružia amsterdamskej pevnosti len po 5. hodine môžu odísť z kasárne bez toho ale, že by pevnostné územie smeli opustiť. Minister vojenských záležitostí krem toho veliteľstvám plukov naložil, aby vyhýbaly tomu, aby vojaci za hodiny boli vzdialení z kasární. Vo vojenských opatreniach stále pokračujú.

Požička na ozbrojenie Hollandska.

Basel, 11. apríla. Z Rotterdamu oznamujú: Na tajnom zasadnutí hollandského zákonodarského sboru na ciele vystrojenia vojska pýtali 300 millionov zlatých.

Shromaždenie za odzbrojenie.

Rotterdam, 10. apríla. Včera v Häge na jednom shromaždení odzneli prudké hlasy proti držaniu sa vlády v terajšom kritickom položení. Viac rečníkov žiadalo, aby vláda oboznámila pomer Hollandska ku cudzím štátom. Všetci rečníci vyzvali robotníkov, aby

Taliani bombami spustošili kostol «Monte Sant» pri Gorici.

celou silou zaujali stanovisko za odzbrojenie, lebo zvýšenie vojenskej moci znamená najväčšie nebezpečie z toho ohľadu, že Hollandsko bude strhnuté do svetovej vojny. Po shromaždení účastníci chceli pochodom tiahnuť po meste, ale polícia ich rozprášila.

Obranné prípravy Hollandska.

Hága, 8. apríla. Vláda komore predostrela návrh zákona, aby vzhľadom na mimoriadne okolnosti v páde potreby pred časom mohla povolať ročník 1917.

Vojna na mori.

Pred Valonou utonuly dve talianske dopravné lode.

Zürich, 10. apríla. «Mattino» oznamuje, že Taliani od 15. marca vo Valone nevyložili ani jedného talianskeho vojaka. Niekoľko talianskych lodí sice prišlo ta, ale tieto doviezly len potraviny a muníciu. Dve talianske dopravné lode rakúsko-uhorské podmorské lode potopily. «Mattino» počet vo Valone zdržujúcich sa Talianov odhaduje na 40.000, počet Srbov na 8000 a počet Albáncov bašu Essadových na 6000 hláv. Ale toto odhadnutie protiví sa každému dosavádnemu talianskemu odhadovaniu.

Námorné hlavné veliteľstvo antantistov.

Rotterdam, 10. apríla. «Nieuwe Rotterdamsche

Courant» oznamuje z Le Havre: Aby v kanáli, na Severnom mori a pri Calaiskom kanáli nachodiace sa flotty obránili proti útokom podmorských lodí, Francúzsko v dorozumení s Anglickom a Belgickom postavilo námorné hlavné veliteľstvo, ktorého kruh účinkovania bude sa rozprestierať od Severného mora po Cap Antifer. Sídlo veliteľstva je Le Havre. Aj námorní letúni patria pod veliteľstvo. Námorné veliteľstvo je podriadené vodcovi armády na pobreží.

Ztraty nepriateľov v loďach.

Berlin, 12. apríla. «Berliner Zeitung am Mittag» sdeľuje: Dľa zpráv, ktoré prišli do dnes rána, obsah od 1. apríla do dnes potopených nepriateľských obchodných lodí činil dovedna 80.000 tún. Obsah v januári potopených lodí činil 20.000, vo februári potopených 40.000, v marci potopených asi 50 nepriateľských obchodných lodí ale 100.000 tún. Dve tretiny lodí potopily podmorské lode. V mesiaci marci potopily aj dva pomocné križiaky v obsahu 18.000 tún, ktoré dávnejšie patrily ku obchodnému loďstvu našich nepriateľov.

Potopená talianska parolôž.

Londýn, 12. apríla. Agencia Lloyd oznamuje, že 2367-túnovú taliansku parolôž «Unione» potopili. Druhého kormidelníka a jedného matrôza zachránila jedna anglická strážna loď. Ostatných matrôzov, dľa dosavadných chýrov, zachránil jeden francúzsky torpedoborec.

Brest, 12. apríla. Dľa zprávy Reutorovej kancelárie z mužstva talianskej parolode «Unione» dvoch zachránil jeden anglický torpedoborec, 17 ale jedna francúzska torpedová loď a tu ich vyložila na breh. Všetci kuričia parolode prišli o život.

Činnosť podmorských lodí.

Londýn, 8. apríla. Agencia Lloyds oznamuje, že britský parník «Simla» potopili. 11 asiatických matrôzov sa utopilo, ostatných zachránil. 4557-túnový anglický parník «Branton» a plachtovú loď «Clyde» zničily míny. 2602-túnový anglický parník «Chantal» (snáď «Canatara») potopili.

Londýn, 9. apríla. Agencia Lloyds oznamuje, že 2300-túnový anglický parník «Adamton» utonul. Francúzska rybársku loď «St. Marie» potopili.

Londýn, 9. apríla. Britský parník «Avon» potopili.

Londýn, 10. apríla. Dľa zprávy agencie Lloyds anglický parník «Zafia» potopili.

Amsterdam, 10. apríla. Z Londýna oznamujú: «Daily Mail» píše, že jedna veľká dopravná loď antantistov pri západnom brehu Grécka utonula. Uďajne mnoho ľudí prišlo o život. Časopis poznamenáva, že cenzúra pravdepodobne nedovolila sdeliť počet obetí.

Londýn, 11. apríla. Dľa zprávy agencie Lloyds anglický parník «Marcon Abbey» potopili. Mužstvo zachránil.

Nizza, 11. apríla. Anglický parník «Livonicu», ktorý

prišiel sem z New-castle, dovezol 9 mužov francúzskej plachtovej lode «St. Hubert». Francúzska plachtová loď 30. marca na Atlantickom oceáne potopila jedna nemecká podmorská loď.

Paríž, 11. apríla. (Agencia Havas.) Jeden anglický parník dovezol do Marseille mužstvo dánskeho parníka «Calodonia». Dánsky parník na Stredozemnom mori potopila nemecká podmorská loď.

Berlin, 14. apríla. Wolffova kancelária oznamuje: V mesiaci marci následkom činnosti podmorských lodí alebo narazenia na miny vyšlo na zkažu nepriateľských obchodných lodí v obsahu 207.000 tún brutto.

Vojna v povetří.

Povetrný útok na ruskú letúňsku stanicu.

Berlin, 9. apríla. Wolffova kancelária oznamuje: Dňa 8. apríla štyria naši námorní letúni na ostrove Ōsel napadli stanicu ruských letúňov v Papensholme pri Kielkonde. Na stanicu hodili 20 bomb. Zpomedzi štyroch nepriateľských lietadiel, ktoré vyleteli cieľom odstránenia útoku, dve lietadlá prinútili sletieť. Napriek prudkej palbe všetky naše lietadlá sa neurazene vrátili.

Náčelník admirálskeho štábu.

Bombardovanie železničnej čiar Bologna—Brindisi.

Zürich, 10. apríla. «Schweizerische Telegraphen-Information» prináša rímsku zprávu, dľa ktorej vyslanec Speranza v komore na ministra verejných prác upravil zaujímavú interpelláciu. Táto interpellácia z talianskej strany je vlastne prvým svedectvom toho veľkého zdaru, s ktorým rakúsko-uhorské válečné lode a hydroplany počas svojho opätovného zjavenia sa pri talianskych prehoch Adriatického mora bombardovali železničnú čiaru Bologna—Brindisi. Vyslanec Speranza súril, aby medzi Bolognou a Brindisim postavili železničné spojenie hodne ďalej od morského pobrežia prízvukujúce, že vláda postavenie tejto za potrebnú uznanej čiaru už sľúbila. Vyslanec Speranza zaoberal sa s položením, ktoré panuje na jednotlivých, rakúsko-uhorským válečným loďstvom a lietadlami bombardovaných železničných staniach. Konečne interpellant dozvedel sa, že také poriadky porobila talianska vláda, aby pobrežie Adriatického mora obránila proti každej možnosti. Z tých zpráv časopisov, ktoré vyšly o interpellácii a z ktorých cenzúra mnoho povytierala, vidno, že vyslanec Speranza rozpovedal podrobnosti o veľkom účinku bombardovania talianskych brehov.

Krátke válečné zprávy.

Stravovanie vojsk antantu v Salonikách.

Zürich, 10. apríla. Švajciarska telegrafická kancelária oznamuje z Athén: Následkom činnosti, ktorú nemecké a rakúsko-uhorské podmorské lode na Stredozemnom mori vyvinujú, v poslednom čase, tak sa zdá, stravovanie v Salonikách ležiacich vojsk antantu stretá

sa s ťažkosťami. Po mori neprichodí dost potravín. Francúzsky vyslanec Guillemin porobil kroky u ministerpredsedu Skuludisa, aby grécka vláda dovolila dovoz mäsa, mlieka a paliva z Epyrusa.

válečné operácie. Bulhari si ale pomohli organizovaním bánd, ku ktorým prideliť regulárnych dôstojníkov. V Mirditii je asi 1500 hláv počítajúca albánska čata, ktorá pracuje všetkými modernými prostriedkami vál-

Pán Ježiš vstal z mŕtvych. — Alleluja!

Položenie okolo Valony.

Lugano, 10. apríla. «Secolo» v jednom liste z Valony z ohľadu Talianov tamojšie položenie predstavuje vo veľmi prajnom svetle. Útoky nepriateľských podmorských lodí — hovorí «Secolo» — nemajú vraj žiadneho zdaru a Bulhari počas napredovania nadabali na obrovské ťažkosti, ktoré napredovanie mimoriadne prekážaly a ktoré konečne prinútily Bulharov zastaviť

čenia. Iné takéto čaty stoja na gréckej hranici. Na otázku, či rakúsko-uhorské vojská budú tiahnuť proti Valone, najviac odborníkov dáva zápornú odpoveď, lebo vraj už aj príroda napredovaniu stavia v cestu neprekonateľné prekážky, zvlášte prevážaniu ťažkých kanónov. Napriek tomu talianske vojenské vodcovstvo počíta aj na túto možnosť a Valonu čo najstaroslivejšie opevnilo, tak že tamojšie opevnenia v ničom nezaostávajú za salonickými opevneniami.

Radoslavov o bulharsko-rumunsko-gréckom pomere.

Zürich, 10. apríla. «Schweizerische Telegraf-Information» oznamuje zo Sofie: Časopis «Kambana» píše, že ministerpredseda Radoslavov v sobraní urobil dôležité osvedčenia o pomere Bulharska, Rumunska a Grécka. Ministerpredseda vyhlásil, že Bulharsko, Rumunsko a Grécko sú vzájomne odkázané na to, aby boli dobrými susedmi. V tomto smysle aj možno úfať udržanie priateľského pomeru. Radoslavov potom hovoril o pokusoch rusofilov, aby mohli v krajine udržať svoju predošlú pozíciu. Ministerpredseda konštatoval, že rusofilstvo čo pre štát nebezpečné poblúdenie v Bulharsku je na veky pochované. Ako «Kambana» poznamenáva, Radoslavove osvedčenia, ktoré na sobraníe mali hlboký dojem, z viac príčin nesprevádzali s poznámkami.

Novšie povolanie k vojsku v Taliansku.

Rím, 11. apríla. Kráľovský dekrét na 16. apríla povoláva k vojenskej službe: rezervy ťažkých a ľahkých jazdeckých čiat ročníka 1890. poľné delostrelectvo ročníkov 1882. a 1883. ojazdené delostrelectvo ročníkov 1882, 1883, 1884, 1885 a 1886, pionárske a míny hádzajúce sbory ročníkov 1882, 1883, 1884 a 1885, konenečne rezervistov teritoriálnej milície zo všetkých tých ročníkov, ktorí pri delostrelectve, jazde alebo pionírskych sboroch konali službu.

Grécko žiada vyprázdnenie Saloník.

Majna-Frankfurt, 11. apríla. «Frankfurter Zeitung» zo spoľahlivého athénskeho prameňa oznamuje, že ministerpredseda Skuludis na základe návrhu salonickej vyslancov, v ktorom žiadajú, aby sa vojská antantu vypratali zo Saloník, tiež energický žiada vyprázdnenie mesta.

Reservy v Nemecku.

Bern, 12. apríla. «Bund» prináša chýr, že zo sväzku nemeckej armády prepustia zemebrancov starších ročníkov. Časopis v súvisi s touto správou poznamenáva, že Nemecko má ešte v hojnosti rezervy a že jeho vojenská sila ešte za dlhý čas nebude vyčerpaná.

Na chrbte vrchu Adamella.

Köln, 12. apríla. «Kölnische Zeitung» zaujatie pohraničného chrbta vrchu Adamello medzi Lobiou Altou a Monte Fumo rakúsko-uhorskými čatami vyhlasuje za taký vojenský skutok, ktorý by koncom minulého storočia boli považovali ešte za fantáziu. Kým všetky útoky Talianov na priesmyk Tonale, Ortler a Adamello sa zmarily a nikde nevedeli na väčšom priestore postupiť, rakúsko-uhorským čatám na stilskom prielaze podarilo sa zaujať niekoľko dôležitých talianskych pozícií.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Asquith o taliansko-anglickom pomere.

Londýn, 12. apríla. Ministerpredseda Asquith a nižnej snemovni odpovedajúc na viac interpellácií vyhlásil, že by nebolo cieľu primerane teraz spomínať rozličné predmety, o ktorých parížska konferencia antantu pojednávala. Vôbec výsledkom konferencie bolo, že znova upevnila úplnú solidaridu antantistov, ustálila úplnú harmoniu náhľadov a zabezpečila jednotu válčenia. Dotyčné návštevy v Taliansku Asquith riekol: — Mojej návšteve zvláštnej významnosti dodalo mimoriadne účinnivé prejavenie stupňovaného priateľstva medzi britským a talianskym ľudom. Zbranný sväz úplným učinil priateľstvo talianskeho a britského ľudu. Nebolo by na mieste nateraz od tohto viac povedať.

Angličania a verdunská bitka.

Bern, 12. apríla. Z príležitosti verdunskej bitky vo francúzskej a cudzozemskej tlači viackrát bolo prejavené pohoršenie pre nedostatočnosť anglickej pomoci, čo, tak sa zdá, znechutilo anglické kruhy, lebo parížsky časopis «Temps» píšuc a vojenskom položení, probuje ospravedlniť Angličanov. Časopis sice konštantuje, že silné útoky nepriateľa okolo Verduna padajú výlučne na francúzske vojská, ktoré utrpely aj dosť ťažké ztráty. potom ale takto pokračuje:

— Voči náhľadu niekoľkých našich kollegov, že je teraz rad na anglickej armáde a že teraz anglická armáda musí priniesť veľké obete, musíme poznamenať, že na našom fronte nie sú dve armády, lež len jedna, ktorá stojí pod jednotným vedením. Keby nepriateľ pri Yperne bol útočil, Angličania by boli vyvinuli odpor. Keď správa našej armády čas uzná súci ku offensíve, Angličania sa práve tak vrhnú na nepriateľa, ako my. Opakujeme, že vo Francúzsku je len jedna jediná armáda, ktorá poslúcha jedného jediného vojvodu.

George Lloyd o trvaní vojny.

Berlín, 13. apríla. «Lokalanzeiger» oznamuje z Zürichu: Keď sa George Lloyd posledne sišiel so známym vodcom belgických socialistov Van der Veldom, o trvaní vojny osvedčil sa, že Anglicko roku 1914. odkázalo vojnu, r. 1915. sa do nej pustilo, r. 1916. bude v nej pokračovať a r. 1917. ju skončí.

Pri Verdune.

Spolupracovník parížskeho časopisu «Journal» minule zavítal na verdunské bojište a o tejto návšteve píše:

Náš automobil prišiel do ohňolinaje. Dôstojník, ktorý prišiel so mnou, upozornil ma, že okolo nás nemecké granáty do zeme vyoralý hlboké brázdy. Veľkou rýchlostou uháňame; v pravo zanecháme verdunské nádražie a vezieme sa ku Belleville, ktorá, dedina a pevnosť je od Verduna na sever najbližšia. čoskoro musíme zosadnúť s automobila, aby sme pešo

kráčali ku pevnosti. Vŕšok, na ktorý musíme vyliezt', je strmý; za naše unúvanie ale je odmenou utešený výhľad, ktorý sa ztade s hora otvára našim očiam.

Všade sa tmolia ľudia. V jednej úzkej trhlíne v poľných kuchyniach varia obed pre delostrelectvo pevnosti. V blízkosti poľných kuchýň pasú sa kone a ustáté od dlhého postávania netrepežlivo hryzú zubadlá. Strážnici ozaj musia dávať na ne pozor. Poniektorí nafaňujú pichlavé dróty, iní zhotovujú úkryty pre svoje batterie. Nikto nepostáva, každý pracuje a sice s najväčšou pokojnosťou a nad hrdinskými vojakmi stále explodujú granáty so silným praskotom. Sotva si ich všimajú. Už prežili aj horúcejšie dni. Miesto nevybúšených granátov označujú malé zástavky alebo pozapichované drevká. No nikto si nevšima hroziace nebezpečie. Každý dôveruje v svoje šťastie a celkom pokojne koná prácu.

Medzitým prišli sme na temeno výšiny. Sprevádzajúci dôstojník vedie ma ku úzkej zákope, zkadiaľ možno prehliadnuť celé bojište. Na moju pravdu, z počiatku temer zhola nič nevidím. Počujem len hučanie nemeckých granátov, ktoré nemilosrdne a matematickou presnosťou vrážajú do jednej malej hory, ktorá je asi na 300 metrov od nášho pozorovacieho miesta. Počujem i hučanie iných granátov, ktoré sú patrne určené mestu Verdunu alebo dedinám, cez ktoré sme sem prišli. Naše batterie rýchle odpovedajú a náboje pekelným praskotom sa roztresknú. Zem sa takmer trasie a v povetří hlboko hučiac križujú sa smrtonosné náboje. Teraz už prehliadnem celý od rieky Maas po dedinu Vaux rozprestierajúci sa nepriateľský front. Najbližšie ležiace nemecké zákopy neviem rozoznať, ale od Brasu trochu na sever jasne vidím úkryty našich vojsk.

Tu môj sprievodčí územie už celkom dobre pozná. Bez toho, že by dlho musel rozmýšľať, radom mi menuje jednu za druhou ležiace dediny, ktoré pred sebou vidím. Dediny sú už dávno opustené. Jedna ich časť leží v rumoch; ich červenou škridlou pokryté strechy predsa miešajú trochu priateľskej barvy do pustej jednotvárnosti okolia, do smutného obrazu zkazy. Vidím, že sa Nemci chcú prebrať cez jednu malú kotlinu údolia. Snáď chcú útočiť silnými zástupami pechoty? Nie, zpočiatku uspokojia sa s tým, že kanónovou palbou zaplavia priestor, kde tušia naše batterie. Za dve hodiny som sa díval na páru nemajúcu, hroznú kanonádu. Sprevádzajúci ma dôstojník vysvetľuje, že Nemci teraz ako by ohmatávali náš front, aby našli najslabší odsek.

Potom zavíta noc. Na tmavom obzore časom zažiaria sa úzke svetelné pásy svietacích rachett. Musíme sa vrátiť a medzi bralami horko-ťažko trafím konečne ku môjmu automobilu. Nadaleko od nás daktorý nepriateľský náboj podpáli voz munície, vyblknú plamene, zmiznú, schovávajú sa, potom sa opäť roznieť. Celú kotlinu naplňuje dym. Granáty vybúšiac zanechávajú za sebou beľavé svetlo... Z takej strany, z radov nepriateľa počuť hromovité výkriky. Hlasy radosti a dôvery...

Účinok útokov zeppelinovských vzducholodí.

Berlin, 13. apríla. «Lokalanzeiger» oznamuje z Rotterdamu: Z Anglicka sem prišli námorníci rozprávajú, že účinok útokov zeppelinovských vzducholodí bol o veľa väčší než to anglické zprávy uznávajú. Zvlášte mestá Leith, Hull, Sunderland, New-castle a Grimsby trpeli veľmi mnoho.

V Leithe zeppelinovskými vzducholodami shodené bomby zapríčinili obrovské požiare, pri žiare ktorých vzducholode mohly sa znamenite orientovať a s najväčšou punktovnosťou mohly hádzať svoje bomby na prístavné osady a na nádražia. Bomby Nemcov najmä v prístavoch zapríčinily obrovskú škodu. Medzi iným takmer úplne zničily jednu štvoršťažňovú loď. Na nádraží bomby trafily jedon ku odchodu hotový osobný vlak, z cestovateľov ktorého veľmi mnohí boli ranení alebo prišli o život. Veľkú pálenicu v Leithe požiar celkom zničili.

Pri New-castle známy most nad riekou Tyne bomby zeppelinov tekmer celkom zničily. Jeden očitý svedok rozpráva, že útoky zvlášte ťažko stihly mesto Grimsby. Tu dňa 3. apríla následkom shodených bomb viac veľkých budov sa srútilo. Jedna veľká kasárňa bola srovaná so zemou a pri tejto príležitosti viac sto vojakov prišlo o život alebo bolo ranené.

V meste Hull padla len jedna bomba, ktorá srútila dva domy; štyria ľudia prišli o život. Ačkoľvek toto mesto pomerne málo škody utrpelo, obyvateľstvo žije vo veľkom strachu. Spáva von z mesta pod holým nebom alebo v sedliackych domoch.

Správa anglickej armády v poslednom čase na veľmi mnohých miestach cieľom bránenia sa proti útokom s povetria rozostavila francúzske ochranné kanóny, ktoré obsluhujú francúzski delostrelci. Následkom povetných útokov v prvom týždni apríla nariadili ďaleko siahajúce ochranné poriadky, ktorých prevedenie prísne kontrolujú.

V talianskom zajatí.

Jeden švajciarsky časopis uverejnil nasledujúci list jedného rakúskeho občana, ktorého Taliani na počiatku vojny zajali. List zneje nasledovne:

Milý priateľ! Ponevác mám dost' času, opíšem Ti, ako nás vliekli z našej obce Rousiny do talianskeho zajatia. 23. mája r. 1915. doletel telegrafický chýr, že Taliansko odkázalo monarchii vojnu. O hodinu neskôr do povetria vyhodlili most, vedúci ponad riekou Isonzo do obce Auzza, podobne aj most pri obci Majda. Týmto pretrhli nám cestu a od tých čias vystavení sme boli s'vevoli Talianov. Strach a starosť trápily nás celé popoludnie. Na vrchoch a v udolí rieky Isonzo dunely delá, boj sa teda započal.

Bolo to tak o polnoci, keď predstavený obce v

sprievode dvoch obecných sluhov chodil z dom do domu a klepal na okná. Vstal som a otvoril som okno.

— Čo sa stalo?

— Vstaňte hneď, oblečte sa a vezmite si potravu na niekoľko dní. Lampu nesmiete zažať! — bola krátka odpoveď.

Môžeš si predstaviť môj duševný stav. Chodili sme sem i tam vo tme, konečne sme sa obliekli a vzali sme si trochu kávy, cukru a jednu šunku. Ostatné sme tam museli nechať. Keď sme prišli ku kostolu, už tam boli takmer všetci obyvatelia obce. Každý mal sebou len to najpotrebnejšie, čo v rýchlosti uchytiť mohol. Z maštál vyhnali lichvu, ktorá bučiac behala sem a tam. Ženské a deti plakaly, chlapi kliali; bolo to jako v súdny deň.

— Napred do Talianska! — kričal jeden taliansky dôstojník. A nás opanoval nesmierny žiaľ, že sme museli opustiť našu tichú osadu. Každý bol zvedavy, či sa kedy zpät domov navráti?

Lúto mi bolo úbohých žien a detí! Niektoré matky niesly a viedly aj štvoro detí. Jedna naša suseda pred dňom porodila, predsa musela vstať a ísť. Nešťastnica aj zomrela na ceste.

Na blízkom víšku sme ešte raz okom hodili na našu opustenú osadu a odobrali sme sa od nej so slzami. Ďalej sme šli smerom ku obci Cambrese. O tretej popoludní dorazili sme do obce Tribil, tu sme mohli «aňajky» variť. Zostali sme tu za dva dni. Niekoľko chlapov muselo sa vrátiť do obce Judrie pre stádo, ktoré Taliani sem dohnali.

V obci Provesca pristavili nás karabínieri a vliekli nás do obce Prepetto, kde nás zavreli do jednej maštale. Ženské, deti a chlapi všetko v jednej maštali, do ktorej sme sa sotva vmestili.

Za štrnásť dní nikto nič nevedel o našom osude. Potom nás zaviedli do obce Albano a ďalej do obce Udine. Tu nás zas nechali niekoľko týždňov, bolo nám dosť dobre. Potom nás hnali do večného mesta, do Rímu, kde sme spali na ulici, na kamení, jako kedysi «hriešni» kresťania.

Sviňský dúl a cholera ošípaných.

Z tohoto dvojitého pomenovania choroby dá sa vedieť, že je reč o dvoch takých nákazách, ktoré napadnú len ošípané a ktoré lekársky síce možno rozdeliť, ale počas priebehu choroby nie vždy, lebo v mnohých pádoch zvierat na obidve nákazy naraz ochorie.

Nákazu zapríčiňujúce baktéria možno najstť vo všetkých výkaloch chorej ošípanej, z čoho nasleduje, že rozvláčením čiastok tela, výkalov, nosových výkalov atď. chorého zvieratá vždy väčšie a väčšie priestory sa nakazia, kde zdravé ošípané nákazlivú látku veľmi ľahko môžu vziať na seba. Takéto nákazlivé miesta sú hlavne pastviny pre ošípané, kde už raz panoval sviňský dúl, verejné cesty, zvlášte jarky pozdĺž nich, nedostatočne čistené válovy na krmenie a nedostatočne čis-

tené a nedostatočne desinfikované tržišťia, už raz nakazené dvory, majery, chlievy atď. atď.

Na nakazenom zvieratú asi o 4—5 dní možno spozorovať prvé príznaky choroby. Tieto príznaky sú veľmi rozdielne, ale keď ošípaná nezerie, keď je zronená, keď má veľkú horúčku a keď sa potáca, keď sú jej výkaly veľmi suché, alebo veľmi studené, z tohoto všetkého gazda už vie, že mu je ošípaná chorá.

Choroba sa veľmi rozdielne skončí, ale vo všeobecnosti skončí sa obyčajne zle, lebo z nakazených 25—95 % vyhynie. Vzporovitost ošípaných proti tejto nákaze je veľmi malá, preto väčšia čiastka sviň obyčajne ochorie.

Liečenie liekmi chorých ošípaných dosiaľ sa ešte nepodarilo. Najviac možno očakávať od bezpodmienečnej čistoty, od častého desinfikovania nakazeného miesta, od osihotenia ešte zdravých ošípaných a najnovšie od štepenia serumom dra Hutryu a Kövesa, ktorým jestli na čas zaštepíme ešte zdravé zvieratá, tak tieto nákazu nedostanú.

CHYRNIK.

Všetkým ct. dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám prajeme šťastlivé sviatky!

Dedič trónu a dvaja vojaci. Z Viedne píšú: Keď dedič trónu arciknieža Karol Franc Jozef posledné dni meškal na severnom bojišti, dozvedel sa, že dvaja salzburgskí vojaci, menom Anton Schott a Franc Schott zvlášte sa vyznačili. Dedič trónu dal si vojakov predstaviť, vyprostredkoval im urlaub a pozval ich, aby na dvornom osobitnom vlaku cestovali do Viedne. Na ceste dedič trónu priateľsky rozprával sa s vojakmi, počastoval ich a postaral sa, aby ich ženy upovedomené byly o príchode svojich mužov. Ženy prišly zo Salzburgu na severné nádražie do Viedne, odkiaľ ich dedič trónu dal zaviezť na západné nádražie a dal im vyplatit cestovné trovy. Oba vojaci vyznačení sú zlatými medaillami.

Birmovka. Osvietený pán biskup nitriansky gróf Vilhelm Bthtyány 7. mája v Nitre, 9. mája v Turzovke, 10. mája v Žiline a 11. mája v Trenčíne bude udeľovať žiakom sviatosť birmovania.

Spišský biskup chorým vojakom lebergskej vojenskej nemocnice. Osvietený pán biskup spišský dr. Alexander Párvy do lebergskej vojenskej nemocnice poslal viac balíkov s modlitebnými knižkami, ružencami, dobrým čítaním a cigarettami a vojakom spôsobil s tým veľkú radosť.

Sebaobetavost vojenského kňaza. Nemecké noviny píšú: Würzburgský kaplán Kiesling, ktorý ako táborský kňaz účinkoval na bojišti, po operácii presadenia svojej kože, ktorou zachránil jednému vojakovi život, zomrel v Reichenhallu.

K znovavystaveniu karpátskych obcí v meste Sabadke sossbierali 120.890 korun.

Rožňavský biskup dr. Ludvík Balás v svojom tohoročnom štvrtom obežnom liste svojich kňazov povzbudzuje, aby na vidieku tvorili filiálky Červeného Kríža; uverejňuje ministerské nariadenie o spoluúčinkovaní učiteľov pri rekvirovaní zbožia a múky; vrele odporúča podporovanie válečných sirôt. Na konci nariadil, aby sa 1. mája zariadily školské vlastenecké slávnosti a zbierky na ciele karpátskych obcí.

Berlin na postavenie karpátskych obcí. Rada mesta Berlina odhlasovala 100.000 mariek na napomôženie znova postavenia Rusmi spustošených obcí. Z tejto summy 50.000 mariek venované je na postavenie uhorských a 50.000 mariek na postavenie rakúskych vojnu spustošených obcí.

Pamiatka hrdinov bitky pri Gorliciach. Počas valenia sa ruských vojsk do Uhorska aj košická vojenská vyššia reálka zavrela svoje brány a pretvorená v nemocnicu, raneným hrdinom poskytovala pomoc. Po prelomení ruského frontu pri Gorliciach nebezpečie sa uľavilo a počiatkom tohto roku aj košická vojenská vyššia reálka znova započala svoju vychovávateľskú prácu. Veliteľstvo ústavu uzavrelo, že na pamiatku gorlických hrdinov postaví v ústave sochu, ktorá bude predstavovať jeho veličnosť.

Zo zvonov kanóny. Z Ostrihomu píšú, že z tamojšej basiliky odovzdali tri najväčšie zvony na vojenské ciele, ostaly tam ešte dva menšie zvony a umieráčik. Na veži farského kostola a na veži františkánov ostalo len po jednom zvone, ostatné odovzdali na vojenské ciele. — Jágerský arcibiskup Szmrecsányi a hajdudorogský biskup Miklóssy v obežníku upovedomili kňazstvo diecéze o poriadkoch, ktoré majú byť pri odovzdávaní zvonov zadržané.

Dobročinná základina. Vdova Imrichová Kárász, rodz. grófka Karolina Batthyány, v kaločskej kapituli pre chudobných složila základinu 20.000 korún. — Velkostatkár Anton Hász ml. základinu 10.000 korún složil pre siroty padnutých hrdinov čanádskej stolice.

O ktorom jedenást mesiacov nebolo chýru. Od spišsko-haľčanského gazdu Jozefa Jabrockého, rezervného obecného vojaka 9. honv. pešieho pluku, ktorý ešte minuloročného mája zmiznul na haličskom bojišti a o ktorom od vtedy nebolo chýru, jeho manželka 7. marca dátovanú slovensky písanú karotku z ruského válečného zajatia dostala 1. apríla, píše jej, že je zdravý, že už poslal 20 karotiek, on ale nedostal ešte žiadnu. (Manželka ho už veľa ráz oplakala ako mrtvého.)

Uhorský Karpátsky Spolok pre spustošené obce v Karpátoch zaviedol zbierku, ktorá doteraz priniesla 1848 korún. Predseda spolku gróf Alexander Teleky prispel k tomu obnosu 100 korunami, v Smokovciach soshieralo sa 175, v Spišskej Novej Vsi 138 a na bojišti 120 kor., zvolenský oddiel dal 74 a Ondrej Zsuffa ml. z Lipt. Sv. Mikuláša 50 korún.

Padol syn ministra Harkányiho. Ľáron Štefan Harkányi, syn ministra obchodu, trafený nepriateľskou guľkou, hrdinskou smrťou zomrel na bessarabskom fronte.

Oslávenie spišsko-podhradského farára. Spišsko-podhradský rim.-kat. farár Štefan Zemančík 1. apríla slávil 25-ročné jubileum svojho podhradského účinkovania. Z ktorej príležitosti pozdravili ho mnohí z mesta, z Kapituli a z vidieku a počtili milými a cennými darmi. Podhradská učiteľka Maria Laxová Szuchy, 2. apríla na úctu zariadila veľmi vydarený večierok k spomôženiu válečných sirôt. Túto slávnosť pozdvihli i žiaci kapitulskej učiteľskej pripravovne s ochotníckym divadelným predstavením. Keď jubilant vstúpil do sieni, zavolalo mu obecnosť na slávu a školské deti blahoželaly mu dojímavým spôsobom. Jubilant pozdravil všetkých prítomných a poďakoval sa riaditeľstvu za to milé prekvapenie, ktoré mu spôsobili. Rozpemätal sa i na padnutých a bojujúcich hrdinov prosiac Boha, aby sme čím skorej vydobili konečné víťazstvo, aby sa k radosti všetkých zariadil mohla slávnosť pokoja.

Dôvera mešťanostvi. Z Poprádu oznamujú: Výbor mesta Poprádu sišiel sa 21. marca, aby svojho mešťanostu dr. Kolomana Förstera, ktorého za mešťanostu povolalo mesto Levoča, pohnul k tomu, žeby ostal v Popráde. Výbor dr. Försterovi odhlasoval ročítých 2000 korún osobného doplnku a uistil ho o úplnej dôvere. Následkom toho Förster ostane v Popráde.

Levoča za svoj domáci pluk. Obecnosť Levoče uzavrelo, že zveční pamiatku padnutých hrdinov svojho 85. domáceho pluku a zaviedlo pohyb k utvoreniu potrebného fondu. Prvé haliere na ten cieľ priniesol 27. marca sriadený válečný večierok, ktorého čistý ošob obnášal vyše 100 korún. Hrdinský kapitán 85. pešieho pluku Alexander Mátyás držal peknú válečnú prednášku.

Päťnásobne vyznačený táborský kňaz. Františkán Reinald Riffeser, ktorý od počiatku vojny účinkuje ako kňaz táborský a prv na ruskom, potom na talianskom bojišti viac ráz vyznačil sa svojou neohrozenou hrdinskosťou preukázanou pred nepriateľom a hrdinskosť ktorého mnohým vojakom zachránila život, nadobudnul si doteraz nasledujúce vyznačenia: záslužný kríž druhej triedy na stužke bielo-červenej, rád Františka Jozefa, železný kríž prvej a druhej triedy a bavorský rád Ludvíka s udelením rangu majóra.

Päť bratov vo vojne. Zo spišskej Gelnice oznamujú: Z tunajšej, všeobecne ctenej rodiny Tofflerovej päť bratov koná službu v obrane vlasti. Zpomedi bratov poštový a telegrafický merník Julius Toffler dostal už korunný zlatý záslužný kríž na stužke medailly hrdinskosti; delostrelecký zástavník Eugen Toffler dostal teraz zlatý záslužný kríž; honvédsy poručík dr. Pavel Toffler dostal ale už pochvalný diplom, zlatú medailly hrdinskosti a Signum Laudis. Zpomedi dvoch ostatných bratov dostal sa jedon do válečného zajatia a druhý ochorel na oči.

Zoltánová Zmeškálová z oravského Leštína na válečný sirotinec «Ottokár» obetovala 500 a na nacionálny votívny kostol tiež 500 korún. Zoltánová Zmeškálová z Dolného Kubína na obec «Máriafalva», vystaviť sa majúcu v Karpátoch, obetovala 200 korún.

Marianská kongregácia levočských paní na obec «Máriafalva», vystaviť sa majúcu v Karpátoch, obetovala 125 korún a žiačky levočského biskupského ústavu mníšiek 50 korún.

Smrť. Julius Walentin, krajčírsky majster kéžmarský, následkom zapálenia pľúc zomrel v košickej vojenskej nemocnici v 45. roku života svojho. Okrem ženy oplakávajú ho tri malé dievčatá. Pochovali ho v Kéžmarku.

Tragická smrť štábslekárovej. Z Košíc píšu: Dňa 26. marca pri veľkej sústrasti pochovali manželku cis. a kráľ. štábsdoktora Eleka Sötéra. Šľachetná pani so sebaobetavosťou opatrovala našich ranených hrdinov v jednej budapešťanskej vojenskej nemocnici, kým jej muž na bojišti konal službu. Dvadsafmesačná ťažká opatrovnícka práca ju celkom vysílila a nedávno nemocná vrátila sa domov do Košíc, aby sa tam stretla so svojim manželom, ktorý mal prísť na urlaub. Manžel našiel ju ešte pri živote, o krátko ale zomrela.

Pohrab padnutého hrdinu. Zástavník Štefan Járó, professor telocvičby na levočskom kat. hl. gymnásiume, hrdinskou smrťou zomrel ešte v karpátskych bojoch. Mrtvolu padlého jeho rodičia dali doviezť do Seksárdu, kde ho v minulé dni pochovali s vojenskou pompou.

Vojenské vyznačenia. Honvédske kapitán Donát Várady-Szakmáry z Lučivnej za hrdinské chovanie sa pred nepriateľom dostal vojenský zásluhný križ tretej triedy s válečnou ozdobou. Lubovenskému rodákovi, landšturmistskému poručíkovi Tiborovi Zimovi znovu bolo na vedomie dané pochvalné uznanie. Najvyššie pochvalné uznanie dostal za zdarné chovanie sa pred nepriateľom i vlašský rodák Alexander Förster, plukovník 23. honvédskeho pluku. Najvyššie pochvalné uznanie na vedomie bolo dané i delostreleckému kapitánovi grófovi Bodogovi Csákymu,

Drobné chýry zo Spiša. V Levoči za mestského podúčtovníka s 28 hlasmi proti ôsmym vyvolili diplomovaného notára, rezervného nadporučíka Rudolfa Wenzela. — V Starej Lubovni za rychtára zpomedi troch kandidátov vyvolili dr. Ludvika Schika; zo 78 hlasov dostal 70. — Spišský nadžupan levočského obyvateľa Aladára Kovalika vymenoval za stoličného cestovného komisára do Hrabušíc. — V Mateovciach pre šarlach zatvorili školu. — Demeter Netrenkó, gr. kat. farár v Olšavici, pre spišské válečné siroty obetoval 50 korún. — Na starovesskom ostatnom trhu peknejšie kravy boli po 1400 korún.

Lipt.-teplanský potravný spolok na válečné dobročinné ciele obetoval 30 a lipt.-teplanskí r.-katolícki veriaci dali tiež 30 korún.

V ostrihomskej arcidiecési posledná čiastka tlačovonedeľnej zbierky obnášala 730 korún, čo sa obráti na diecézanskú tlač.

Schránka Sv. Antona v Trencséhosszúmező na válečné dobročinné ciele obetovala 100 korún.

V Piešťanoch prítomne 4000 vojakov hľadá ulavenia v svojej chorobe, nadobudnutej na bojišti. Počet civilných hostí je 400.

Náhla smrť. Dr. Mikuláš Prihradny, vyšetrojúci sudca levočskej kráľ. súdnej stolice, 27. marca popoludní sám pracoval v svojej úradnej izbe. Keď v druhý deň ráno sluha do izby vstúpil, aby ju riadil, svojho mladého pána našiel mŕtvého ležať na zemi. Zavolaný lekár ustálil porazenie na srdce, čo ešte 27. popoludní vyhasilo život mladému sudcovi. — Pri levočskom majeri (Löcsemajor) pracujúci drevorobotník Michal Husár Kovács, rodák z liptovskej Tepličky, v opilom stave 28. marca náhle zomrel následkom porazenia na srdce.

Z ruského zajatia. Spišsko-hafčanský gazda Michal Čupka v svojej 24. februára datovanej karotke z Taschenbachu píše svojmu richvaldskému duchovnému, že ešte len jednu karotku dostal od neho; svojej manželke píše zase v 11. marca datovanej karotke, že 10. marca dostal od nej druhú karotku, a síce tú, ktorú mu písala 21. augusta. Obe karotky, ktoré sú nemecky písané, došli 1. apríla. — Bývalý vyšňolapšanský r.-k. učiteľ Anton Kosztelnik, kaprál 9. honvédskeho pešieho pluku, v svojej 28. februára z Ufy nemecky písanej karotke richvaldskému farárovi praje šťastlivé veľkonočné sviatky. Na karotke okrem neho podpísaní sú ešte: Ján Juhász, Ján Rajki, Jozef Ruttkay, a Ján Breyer.

Našli staré listiny. Jeden v Kovne vychodiaci časopis sdeluje, že tam jeden landšturmista našiel staré na pergamente písané listiny, ktoré odovzdal museumu v Kovne. Zistilo sa, že sú to staré pápežské listiny, ktoré majú veľkú cenu. Jedna z listov poťahuje sa na založenie biskupstva v Medniku, potom list kostnickej synody ku lebergskému biskupovi Jánovi, v ktorom synoda vyzýva biskupa, aby dal stavať kostoly a kláštory. List písaný je 13. augusta roku 1416. V inej listine pápež Urban VIII. podáva úpravy potahom na spravovanie mednickeho biskupstva. Tretia listina je bulla pápeža Julliusa II. potvrdzujúca vymenovanie jedného mednickeho biskupa. Všetky tieto listiny opatrené sú pápežskou pečafou.

Mŕtvi a raneni.

(Číslo, stojace za menom, označuje kompániu, v ktorej patričný slúžil. Za menom stojaci † znamená, že dotčný zomrel a za menom stojaca písmena «z» znamená, že patričný je zajatý. Všetci, pri ktorých niet žiadnej poznámky, sú raneni.)

Z 12. spoločného pešieho pluku komárňanského: Jirčič Ján (Vajk) 2. kmp. Kajanovič Pavel (Özdöge) 3 z., Kele Július (Tardoskedd) 5, Képesi Štefan (Tót-megyer) 12 z., Kirč August (Bélapataka) 4, Kisili Jozef (Tornóc) 7, Klein Michal (Nyitrabánya) 8, Kobza Jozef (Nyitrafő) 2, Kočiš Štefan (Vágkirályfa) 7, Kohn Marcell (Nyitra) pluk. štáb, Kollár Franc (Magyarsók) 12 z., Kollár Rudolf (Salgó) 2 z., Kollarik Vilhelm (Nyitra) 8, Kondrer Franc 3, Korec Jozef (Nyitrabánya) 11, Koricina Gašpar (Nagybáb) 4, Koren Štefan 3 z., Kósa Michal 8, Krajčovič Jozef (Komját) 12 z., Kraus Ignác (Nyitrabánya) 2, Križán Ludvik 10, Krosník Ján

(Családka) 8, Kučerka Ján 4, Kulich Štefan (Lipovnok) 8, Kun Štefan 3 z., Kurbel Ján (Kovácsfalota) 2 z., Lakatos Martin (Kolon) 4, Lakatos Štefan (Negyed) 5, Lamm Gejza (Gyarak) 10, László I. Jozef (Nyitrabánya) 8, Lauko Lukáč (Zobordarás) 3, Lavo Štefan (Kovarc) 8, Lenyiczky Štefan (Királyi) 12, Levis Karol jedn. dobrovoľník tit. kaprál (Pozsony) 12 z., Lichner Pavel (Kovácsfalota) 6, Lichtenstein Leopold (Lévna) 12 †, Lipofsky Ján (Udvarnok) 9, Lipovski Rudolf (Soponya) 7, Liskovski Franc (Molnos) 7 †, Lötrick Tomáš (Nyitrabánya) 8, Lövinger Nathan (Mocsonok) 8, Luprich Ján (Németpróna) 11, Lustig Hermann (Tardoskedd) 6, Magáth Desider (Vicsápapáti) 7, Mandák Adalbert (Negyed) 12, Mandák Michal (Magyarsók) 2, Masarik Jozef (Bucány) 2, Matyaskó Vendel (Kiscsóta) 8, Mečár Valent (Privigyé) 8, Mečár Jozef (Privigyé) 3, Melcer Jozef 9, Mészáros Andrej (Vághosszúfalu) 10 z., Mészáros Jozef (Vágvecse) 9, Mészáros Pavel (Salgó) 12 z., Mihalovič Jozef (Nyitrabajna) 4, Mihok Gejza (Felsőzélle) 3 z., Mildik Vincenc (Mocsonok) 3 z., Mišik Juraj (Privigyé) 7, Mizerik Martin (Šintava) 8, Mlinkovič Albert 4., Januška Peter (Pohába), 5 z.

Z 15. uhorského landšturm. pešieho pluku: Szatyina Martin (Bélapataka) 6. komp. z., Sloboda Valent (Farkashely) 9. náhr. komp. z., Srnanek Ján (Lobonya) 12 komp. z., Tallo Ján (Miava) 11, náhr. komp. z. (zomrel v zajatí), Trgina Pavel (Nyitraborosznó) 8.

komp. z., Truchli Franc (Lodnó) 2. náhr. komp. z., Tupy Blažej (Bélapataka) 6. náhr. komp. z., Turza Ján (Szentjánosháza) 2. komp. z., Ulbricht Konštantín (Alsóturcsék) 3, komp. z., Ursini Jozef (Necpál) 3. náhr. komp. z., Vanyek Jozef (Nagyúny) 9. náhr. komp. z., Wagner Šalamún (Berecsvárálja) 10. náhr. komp. z., Zemanovič Ján (Felsőszűcs) 2. náhr. komp. z. Zisek Pavel (Csácsó) 12. náhr. komp. z., Žilinec Ján (Hruštin) 12. náhr. komp. z.

(Pokračovanie nasleduje.)

Odkazy redakcie.

P. M. Pannonhalma: V budúcom čísle istotne pride. — J. K. K. z K.: Predplatok prišiel. Číslo ztadiaľto riadne odchodia na Vašu adresu.

Vyborné šijacie stroje,

tak tiež bycikle a gramofóny vo veľmi ľavých cenách na sklade má

JOZEF HABAN
Budapest, VII., Almásy-tér 14.

Pýtajte si veľký obrázkový cenník zdarma.

Oznamy prijíma administracia

„Krestan“

BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.

6⁰/₀-ová uhorsko-kráľovská neodanená štátna rentová požička. 5¹/₂⁰/₀-ová uhorsko-kráľovská neodanená štátna požička pokladničných úpisov. Štvrtá valečná požička. ničných úpisov. Vyzvanie k upisovaniu.

V smysle 17. §. LXIII. zák. čl. 1912. ministerstvo dostalo splnomocnenie, k zaokrúteniu válečných výdavkov potrebné obnosy zatiaľ, kým zákonodarstvom neni sú ustálené, po čiastku nevyhnutnej potreby vopred vyplácať a ku ich zaopatreniu zakročiť cestou úverečnej akcie.

Na základe tohoto splnomocnenia s týmto vydávame 6⁰/₀ donášajúcu neo danenú štátnu rentovú požičku a 5¹/₂⁰/₀ donášajúcu požičku pokladničných úpisov.

Záverečný obnos vypustených papierov ustálený bude na základe výsledku upisovania verejne prevedeného.

K vypusteniu určené obligácie rentovej požičky a štátne pokladničné úpisy, tak ako posiaľ vypustené obligácie válečnej požičky upotrebiť možno ku vkladom peňazí pod tuteurstvom alebo pod kuratelou stojacich osobností.

Úroky práve tak ako kapitál pri zpätvyplatení obligácií požičky, patrične pohľadničných úpisov vypláca sa bez odtiahnutia, pritomne a v budúcnosti v Uhorsku jestvujúcej dane, kolkových a iných poplatkov.

Padúce kupóny, štátne pokladničné úpisy, ako aj prípadne vypovedané obligácie bez útrat vymieňajú:

V Budapešti: uhorsko-kráľovská ústredná štátna pokladnica,

uhorsko-kráľovská poštová sporiteľna, na území krajín uhorskej koruny všetky kráľovské štátne pokladnice a daňové úrady, okrem toho po ďalšie ustanovenie: v Budapešti:

• Magyar Általános Hitelbank, Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Magyar Beszámitoló és Pénzváltó Bank, na zaklada XVIII. zák. čl. r. 1898. utvorený Országos Központi Hitelszövetkezet,

podobne aj na miestach uh. kráľ. ministerstvom financií, ku tomuto cieľu, na území krajín uhorskej koruny a kde inde označených.

Na túto rentovú požičku a na štátnu požičku pokladničných úpisov potažné všetky ďalšie nariadenia donášajú noviny «Budapesti Közlöny» a «Wiener Zeitung.»

Vypustíť sa majúca 6⁰/₀-ová uhorsko-kráľovská rentová požička a 5¹/₂⁰/₀-ová uhorsko-kráľovská požička štátnych pokladničných úpisov týmto vypúšťajú sa

k verejnemu upisovaniu za nasledovných podmienok:

6⁰/₀ ová štátna rentová požička.

1. Na donášajúceho znejúce obligácie rentovej požičky vystavené budú v hodnote 50, 100, 1000, 5000 a 10.000 korún.

2. Obligácie donášajú 6⁰/₀ ové úroky, počnúc od 1. mája roku 1916., ktoré 1. mája a 1. novembra každoročne vyplácajú sa v pozatýmnych polročných čiastkách. Prvý kupón teda vyplatený bude 1. novembra r. 1916.

5¹/₂⁰/₀ ová požička štátnych pokladničných úpisov.

1. Na donášajúceho znejúce štátne pokladničné úpisy vystavené budú v hodnote 2000, 5000, 10.000 a 50.000 korún.

2. Štátne pokladničné úpisy 5¹/₂⁰/₀-ov úrokov donášajú počnúc od 1. júna 1916., ktoré každoročne 1. júna a 1. decembra vyplatené budú v pozatýmnych polročných čiastkách. Prvý kupón vyplatený bude 1. decembra 1916., posledný ale 1. júna r. 1926. pri vypršaní platnosti štátnych pokladničných úpisov.

3. V štátnych pokladničných úpisoch označené splácanie kapitálu uh. kráľ. štátna pokladnica, na miestach vymeňovania

donášačovi, pri vzťahnutí úpisov, bez všetkého odťahnutia dane a iného poplatku zpätvypláca 1. júna r. 1926.

Uh. kráľ. finančné ministerium podrzuje si to právo, že pri predbežnej trojmesačnej výpovedi, aby túto požičku v celosti alebo čiastočne v nominálnej hodnote zpätsplatiť mohlo, prípadná výpoveď ale v čase pred 1. decembrom r. 1921. nemôže byť prevedená.

4. **Upisná cena na každú 100 korún obnášajúcu nominálnu hodnotu:**

1. Jestli pri úpise vplatený bude celý podpísaný obnos a) od 19. apríla 1916. záverečne do 5. mája. 91 korún 90 hal.
- b) Pri upísaní v. čase od 5. mája 1916. záverečne do 23. mája 1916. 92 kor. 20 halierov.

2. Jestli ale kto použije nižšie udaný výhodný spôsob splácania, vtedy pri úpise od 19. apríla záverečne do 23. mája 92 kor. 65 halierov.

Vyššie ceny od upisovateľa nemá miesta, žiadať viac úrokov alebo iného poplatku.

5. Keby pri upísaní nebol vyplatený celý podpísaný obnos, vtedy pri upísaní, ku zabezpečeniu podpísaného obnosu 10 % -ov v hotovosti složiť treba pri uh. kráľ. štátnych pokladniciach, daňových úradoch alebo na sprostredkujúcich miestach uh. kráľ. poštovej sporitelne, ďalej v ústave «Országos Központi Hitelszövetkezet» na základe XXIII. zák. čl. 1898. utvorenom, na ostatných úpisných miestach ale, alebo v hotovosti alebo v cenných papieroch, ktoré ten ústav za dobré uzná.

Podpísaný obnos splatiť treba na mieste, kde bol podpísaný, a sice:

- podpísaného obnosu 25 % -ov najpozdnejšie do 9. júna 1916.
- podpísaného obnosu 25 % -ov najpozdnejšie do 17. júna 1916.
- podpísaného obnosu 25 % -ov najpozdnejšie do 28. júna 1916.

Pri poslednom splatení podpísaného obnosu miesto, na ktorom stalo sa podpísanie složené poistenie, alebo odráta alebo zpiatky vráti.

Obligácie opatrené sú kupónmi na 10 rokov a výkazom kupónov, na ktorý svojím časom bezplatne dostať sa môžu nové kupóny na miestach výmeny.

3. Uh. kráľ. finančné ministerium podrzuje si to právo, že pri predbežnej trojmesačnej, vopred oznámenej výpovedi, túto požičku v celosti alebo čiastočne vyplatiť v úplnej nominálnej hodnote, táto výpoveď ale nestane sa pred 1. novembrom r. 1921.

4. **Podpísaná cena pri obnose 100 kor. nominálnej hodnoty:**

1. Jestli pri podpise vyplatí sa celá podpísaná cena.
- a) Vpáde podpísania od 19. apríla 1916. do 5. mája 1916. záverečne. 97 kor. 20 halierov. b) V páde podpísania od 5. mája 1916. do 23. mája 1916. záverečne 97 kor. 50 halierov.

2. Jestli ale daktó použije nižšie udaný výhodný spôsob splácania, od 19. apríla 1916. záverečne do 23. mája v celom čase upísanej lehoty 98 korún.

Vyššie ceny od upisovateľa nemá miesta žiadať viac úrokov alebo iného poplatku.

5. Jestli podpísaný obnos neprevyšuje 100 korún, pri podpísaní vždy treba vyplatit celý podpísaný obnos.

Pri podpisoch 100 korún prevyšujúcich, nakoľko pri podpísaní nebol by vyplatený celý podpísaný obnos, pri upísaní, ku zabezpečeniu podpísaného obnosu 10 % -ov v hotovosti složiť treba pri uh. kráľ. štátnych pokladniciach, daňových úradoch alebo na sprostredkujúcich miestach uh. kráľ. poštovej sporitelne, ďalej v ústave. «Országos Központi Hitelszövetkezet» na základe XXIII. zák. čl. 1898. utvorenom, na ostatných úpisných miestach ale,

alebo v hotovosti alebo v cenných papieroch, ktoré ten ústav za dobré uzná.

Podpísané obnosy splatiť treba na miestach, kde byly podpísané, a sice:

- podpísaných obnosov 25 % -ov najpozdnejšie do 9. júna 1916.
- podpísaných obnosov 25 % -ov najpozdnejšie do 17. júna 1916.
- podpísaných obnosov 25 % -ov najpozdnejšie do 28. júna 1916.
- podpísaných obnosov 25 % -ov najpozdnejšie do 8. júla 1916.

Pri poslednom splatení podpísaného obnosu miesto, na ktorom stalo sa podpísanie, poistenie alebo odráta alebo zpiatky vráti.

6. Podpisy prijma ktorýkoľvek z nižšie uvedených ústavov v úradných hodinách

od 19. apríla do 23. mája r. 1916.

7. Menovite: všetky uh. kráľ. štátne pokladnice územia koruny uhorskej, uh. kráľ. daňové úrady, uh. kráľ. poštová sporitelňa a jej sprosredkujúce miesta, ďalej filiálky tejto sporitelne na území Bosne a Hercegoviny, ako aj v Lubline jestvujúce, taktiež aj ústav «Országos Központi Hitelszövetkezet» na základe XXIII. zák. čl. 1898. utvorený, zarovnak aj nasledujúce ústavy:

a Magyar Általános Hitelbank, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank, az Angol-Osziptrák Bank budapesti fióktelepe, a Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság, a Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság, a Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság, az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár, az Első Magyar Iparbank, a Hazai Bank Részvénytársaság, a «Hermes» Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, a Magyar Agrár- és Járadekbank Részvénytársaság, a Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság, a Magyar Földhitelintézet, a Magyar Jelzálog Hitelbank, a Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár, a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja mint részvénytársaság, a «Mercur» váltóüzleti részvénytársaság, a Nemzeti Takarékpénztár és Bank Részvénytársaság és a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe, az Első Horvát Takarékpénztár, a Horvát Általános Hitelbank Részvénytársaság, a Horvát Leszámitoló Bank, a Horvát-Szlavon Országos Jelzálogbank záhřebský ústav, ďalej Privilegirte Landesbank für Bosnien und Hercegovina a Privilegirte Agrar- und Kommerzial-Bank für Bosnien und Hercegovina.

8. Vklady jestvujúce v ústavoch s vkladmi sa zaoberajúcich, pred 1. augustom r. 1914. vložené, pri zadržaní lehoty výpovede, upotrebit možno ku splateniu úpisu tejto požičky.

Ti, čo takéto vklady použijú chcu ku podpisaniu požičky, urobíť to môžu cestou tých ústavov alebo obvodov, u ktorých nachodia sa ich vklady.

9. Ku cieľu podpísania požičky slúžiace tlačivo a prázdne hárkky k dostaniu sú bezplatne na všetkých miestach, ku prijatiu podpisov oprávnených. Kde takéhoto tlačiva niet, tam prihlasy ku podpisaniu požičky previesť sa môžu listovne.

Budapest, 15. apríla 1916.

Ján Teleszky v. r.,
uh. kráľ. minister finančný.

Ja Anna Csillag

s mojimi 185 cm. obrovskej dĺžky LOREY VLASNI, ktoré som dosiahla 14 mesačným upotrebovaním vlastného vynálezu masť. Toto je jediný osvedčený prostriedok proti prehnutiu kupodperovaniu rastenia a posilneniu pody vlasov. — Pri mužskýchci v krátkom čase pôsobí rastenie hustej brady, vlasom a brade dodá prirodzeného lesku a ľahkej ohybnosti a do najvyššieho veku chráni pred časným ošedivením

Cena teglika: 4, 6 a 10 kor.

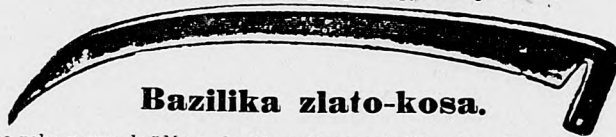
Poštové zásielky vybavujú sa každodenne, pri voprednom zaslaní obnosu alebo s poštovou dobierkou, do všetkých krajov sveta bezprostredne z dielne, kam všetky objednávania upraviť treba.

ANNA CSILLAG, Viedeň,
Kohlmarkt 20.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy.

Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesfubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivého ostria zlatú kosu, za ktorú nás požeňovať bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosy» s poštovou dobierkou:

70	75	80	85	90	95	100	110 cm.	
Cena 1 kosy	2-60	2-70	2-80	2-90	3-	3-10	3-20	3-60 kor.

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1-50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kôs 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver, alebo jeden opravde postriebrený metallový križ. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.